

ZAKRES MATERIAŁU Z JĘZYKA POLSKIEGO NA EGZAMIN WSTĘPNY DO KLASY II IB W ROKU SZKOLNYM 2011/2012

Egzamin odbędzie się w formie pisemnej – testu z rozumienia tekstów literackich (niekoniecznie wymienionych na liście, mogą to być również teksty kontekstowe np. współczesne liryki czy fragmenty prozy nawiązujące do poniższych utworów).

Czas trwania egzaminu: 90 minut
Liczba punktów do uzyskania: 40 pkt.

Egzamin sprawdza umiejętności w zakresie:

1. poprawnego, jasnego i logicznego wypowiedzania się na piśmie ze świadomością celu i funkcji stosowanych środków językowych oraz kompozycji wypowiedzi.
2. czytania i rozumienia dzieł literackich oraz recepcji teatru i filmu.
3. wykorzystania i zastosowania w analizie i interpretacji utworów literackich nabytej wiedzy: o kulturze, budowie i historii języka, poetyce, historii literatury.
4. wyrażania samodzielnych, uargumentowanych opinii.
5. zainteresowania problemami etycznymi, egzystencjalnymi, kulturowymi.

OBOWIĄZUJĄCY PROGRAM

I. LITERATURA PIĘKNA

1. Jan Parandowski *Mitologia* (wybór)
2. Homer *Iliada* (fragmenty), *Odyseja* (fragmenty)
3. Sofokles *Król Edyp*
4. Horacy wybór pieśni (np. *Exegi monumentum...*)
5. *Biblia* *Stary i Nowy Testament* (wybór, np. fragmenty z *Księgi Rodzaju*, z *Księgi Hioba*, *Pieśń nad pieśniami*, wybrane psalmy z *Księgi Psalmów*; wybrane przypowieści ewangeliczne, *Hymn św. Pawła o miłości*, *Apokalipsa św. Jana* – fragmenty)
6. *Bogurodzica*
7. Gall Anonim *Kronika polska* (fragmenty)
8. *Lament świętokrzyski*

9. *Pieśń o Rolandzie*
10. *Legenda o św. Aleksym*
11. *Dzieje Tristana i Izoldy* (fragmenty)
12. Mikołaj Rej *Żywot człowieka poczciwego* (fragmenty)
13. Jan Kochanowski *Fraszki* (wybór), *Pieśni* (wybór), *Treny* (wybór)
14. Piotr Skarga *Kazania Sejmowe* (wybór)
15. Mikołaj Sęp-Szarzyński *Sonety* (wybór)
16. Giovanni Boccaccio *Dekameron* (wybór)
17. William Shakespeare *Makbet*, *Hamlet*
18. Andrzej Frycz-Modrzewski *O naprawie Rzeczypospolitej* (fragmenty)
19. Wacław Potocki *wybór wierszy*
20. Jan Chryzostom Pasek *Pamiętniki* (fragmenty)
21. Moliere *Świętoszek*
22. Ignacy Krasicki *Bajki* (wybór), *Satyry* (wybór), *Monachomania* (fragmenty)
23. Józef Wybicki *Pieśń Legionów Polskich we Włoszech*

II. NAUKA O JĘZYKU

- Komunikacja językowa. Sytuacja komunikacyjna: nadawca, odbiorca, język (kod), komunikat, kontakt między nadawcą a odbiorcą.
- Funkcje tekstów językowych: komunikatywna, informatywna, ekspresywna, impresywna, poetycka, fatyczna, magiczna, stanowiąca.
- Norma i zwyczaj językowy, błąd i poprawność językowa.
- Kryteria poprawności językowej, zwyczaju społecznego, zgodności z systemem językowym, funkcjonalne, autorytetu kulturalnego, narodowe.
- Obce wpływy w języku w dobie staropolskiej i średniopolskiej, ich związek z historią i kulturą epoki.
- Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, ich budowa i znaczenie
- Słownictwo o ograniczonym zasięgu, specjalistyczne, środowiskowe, regionalne.
- Słownictwo nacechowane chronologicznie: archaizmy i neologizmy.
- Synonimy, antonimy, homonimy.
- Wyrazy nacechowane ujemnie lub dodatnio.
- Związki frazeologiczne: typy, poprawność.

III. UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE

Stosowanie słownictwa i składni typowej dla języka polskiego. Posługiwanie się wyrazami trudnymi, terminami, wyrazami abstrakcyjnymi i wieloznacznymi. Uzasadnione posługiwanie się wyrazami obcymi. Definiowanie wyrazów. Posługiwanie się synonimami o różnych odcieniach znaczeniowych i ekspresyjnych. Stosowanie związków frazeologicznych nacechowanych. Formy wypowiedzi: rozprawka, reportaż, streszczenie, notatka. Kompozycja tekstu. Sztuka cytowania. Graficzny układ tekstu. Praca nad kulturą wypowiedzi.

IV. WPROWADZENIE DO KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Interpretacja wybranych przedstawień teatralnych i filmów.

Dramat a teatr. Podstawowe problemy inscenizacji.

Poznawcze i estetyczne problemy sztuki filmowej. Konstrukcja bohatera filmowego (w porównaniu z bohaterem literackim i teatralnym), aktor w teatrze i filmie, rodzaje i gatunki filmowe (w porównaniu z literackimi i teatralnymi).

Informacje o aktualnych wydarzeniach literackich i kulturalnych.

V. KSZTAŁCENIE W ZAKRESIE: LITERATURY, TEORII LITERATURY, KULTURY

1. Umiejętności gromadzenia, porządkowania i wykorzystywania wiedzy o literaturze poznanych epok (antyku, średniowiecza, renesansu, baroku, oświecenia):
  - analiza i interpretacja dzieł literackich
  - przyswojenie pojęć związanych z kulturą literacką poznanych epok oraz terminów z zakresu nauki o literaturze (synkretyzm rodzajów i gatunków literackich; tragizm, ironia, patos, fantastyka, folklor; utylitaryzm, tendencyjność; sytuacja liryczna, świat przedstawiony, dialog, monolog. dygresja, formy narracji; wiersz sylabotoniczny, sylabiczny, toniczny i wolny)
  - rozpoznawanie gatunków literackich (sonet, epopeja, nowela, opowiadanie, powieść, felieton, artykuł, mit, tragedia, pieśń, przypowieść, hymn, komedia, list, kronika, fraszka, tren, kazanie, bajka, pamiętnik)
2. Umiejętność ustalania kontekstu dzieł literackich:
  - określanie związku literatury z prądami umysłowymi epok
  - dostrzeganie uwarunkowań społecznych i narodowych literatury
  - dostrzeganie obecności tradycji wcześniejszych epok w dziejach narodu i literaturze
3. Umiejętność wartościowania i uzasadniania oceny poznanych dzieł literackich, teatralnych i filmowych:
  - dostrzeganie swoistych wartości dzieł literackich, teatralnych i filmowych (np. konstrukcyjnych, emotywnych, obrazowych, poznawczych, postulatycznych oraz oryginalności utworów)
  - rozumienie i próba ocen sylwetki psychicznej bohaterów i konfliktów moralnych, politycznych i społecznych w utworach literackich, scenicznych i filmowych
  - dostrzeganie znaczenia literatury poznanych epok dla historii i kultury